

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien ja munien hävittämistä

Hakija

Anticimex Oy / Petri Metsälä

Asia

Lupahakemus kalalokin pesien ja munien hävittämiseen tehdasalueelta Lahdessa, Päijät-Hämeellä.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin pesien ja munien hävittämiseen tehdasalueelta Lahdessa. Alue on pinta-alaltaan noin 9 hehtaaria. Hakemus koskee koko tehdasaluetta, koska mikäli kalalokit pesivät yhden rakennuksen kattoalueella, siirtyvät ne helposti viereiselle kattoalueelle tai maahan, jossa henkilökunta liikkuu.

Pesien siirtäminen ei hakijan mukaan ole mahdollista, sillä tehdasalueella ei ole sellaista aluetta, jossa henkilökunta ei liikkuisi säännöllisesti, ja jossa poikasaikaan hyökkäävästi käyttäytyvät kalalokit eivät aiheuttaisi vaaraa. Lupaa haetaan kaikkien pesien hävittämiseen, joita tehdasalueella on. Tehdasalueen ulkopuolella sen sijaan on useita kiinteistöjä, joissa kalalokeilla on erinomainen mahdollisuus pesiä ja tuottaa poikasia.

Lupaa haetaan aikajaksolle 13.5.-14.7.2024, jonka oletetaan olevan kalalokin pesintäaika. Aikajaksolla kertaalleen tehty pesien poisto ei siirrä kalalokkeja pesimään toisaalle, vaan ne pyrkivät uudestaan pesimään samassa paikassa. Tämän takia hakuaikana liikutaan kattoalueilla useasti ja poistetaan mahdolliset pesäpaikat. Lupapäätöksen myötä on tarkoitus aloittaa aktiiviset tarkastukset ja pesien poistot. Käyntejä tehdään kattoalueelle 2–3 kertaa viikossa ja määrää vähennetään 1–2 kertaan viikossa n. 15.6. alkaen.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kohteessa valmistetaan elintarvike- ja lääketeollisuuden jalosteita. Tuotteiden yhteyteen ei saa päästä esim. lintujen höyheniä tai sulkia. Lokkien ulosteet voivat aiheuttaa myös tuote- ja vierasesineriskin. Työntekijöille voi aiheutua terveystarvekalalokkien ulosteista. Riskinä myös mahdollinen korkeapatogeeninen H5N1. Katoilla joudutaan liikkumaan urakoiden takia vaihtelevasti koko kesän, ja kalalokkien aggressiivinen käytös voi aiheuttaa vaaratilanteita.

Aiemmin kohteessa ei ole tehty lokkitorjuntaa. Tilanne on koettu nyt merkittäväksi haitaksi ja tuoteriskiksi. Lupapäätöksen myötä tullaan asentamaan erilaisia lintupelotteita kuten lippusiimoja, tuligeelejä sekä mahdollisesti magneettikenttään perustuvia häirintälaitteita ja lintuprismoja. Kattoalue on suuruudeltaan huomattavan iso, eikä pelkillä pelotteilla ja muilla mahdollisilla laitteilla kuitenkaan pystytä estämään täysin kalalokkien pesintää kohteessa. Ainoa tehokas vaihtoehto on pesien poisto ja hävittäminen.

Hakemukselle toivotaan pikaista käsittelyä. Kalalokkien pesimäaika on juuri käynnistynyt ja tilanteeseen halutaan vaikuttaa pikaisesti. Pikaisilla toimenpiteillä halutaan myös mahdollistaa kalalokkien onnistunut pesintä toisaalla.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen seuraavin ehdoin:

- 1 Lupa on voimassa 14.7.2024 asti tehdasalueella Lahdessa osoitteessa Hennalankatu 270 paikoissa, joissa kalalokit voivat aiheuttaa vaaratilanteita ihmisille.
- 2 Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lokkeja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää pressusteitä, tuligeelejä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä.
- 3 Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kalalokin rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
- 4 Tällä luvalla saa hävittää enintään kymmenen (10) pesää, joissa on munia. Pesä, joissa on poikasia, ei saa hävittää.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuoden loppuun (31.12.2024) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3147/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä hävitettyjen pesien ja munien määrä sekä toimenpiteiden ajankohdat tapauskohtaisesti (montako pesää ja munaa on hävitetty minäkin päivänä). Lisäksi on raportoitava käytetyistä pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden ja pesien hävittämisen vaikutuksesta kalalokin pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta kalalokkien aiheuttamiin ongelmiin alueella.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Kalalokkien aggressiivisesta pesien puolustamisesta ja ulostuksesta aiheutuu vaaraa ja terveysriski tehdasalueella työskenteleville henkilöille, sekä tuotteisiin joutuvan ulosteen

kautta asiakkaille. Tästä syystä on perusteltua estää kalalokkien pesintää häiritsemällä ja pesiä hävittämällä.

Tilanne on tänä vuonna pahentunut, joten ennaltaehkäisyyn ei olla ymmärretty ryhtyä ennen pesinnän alkua. Ennaltaehkäisevät toimet tulee aloittaa välittömästi päätöksen myöntämisen jälkeen. Kohteen laajuuden takia esimerkiksi kattojen täysi piikittäminen tai verkottaminen ei ole kohtuullista, mutta ennaltaehkäisyä tulee käyttää laajasti keskittyen sellaisiin kohtiin katoilla, joissa liikutaan eniten.

Kalalokin pesinnän estäminen on alueella perusteltua, eikä tähän ole käytännössä osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ensisijaisesti pesinnän ennaltaehkäiseminen ja pesimään asettumisen häiritseminen, ja toissijaisesti rakenteilla olevien ja jo rakennettujen pesien hävittäminen. Siirtämiseen soveltuvia paikkoja ei lupa-alueella hakijan mukaan ole. Ehtojen mukaisesti pesiä saa hävittää vain sellaisista paikoista, joissa pesivät kalalokit aiheuttavat vaaratilanteita ihmisille. Toimenpiteitä suorittaessa tulee siis arvioida, missä paikoissa turvallisuusriski todella konkretisoituu ja missä ei.

Hävitettävien pesien määrää ei nähdä aiheelliseksi rajoittaa, jotta pesintä saadaan keskeytettyä sen alkuvaiheessa ja linnut saadaan ohjattua muualle pesimään. Kun pesät hävitetään jo pesänrakennusvaiheessa eikä linnuilla ole pesissä munia puolustettavanaan, saadaan vähennettyä tehokkaasti myös lintujen aggressiivista käytöstä alueella liikkuvia ihmisiä kohtaan. Tämä vaatii aktiivisuutta pesinnän alkuvaiheessa. Katoilla tulee kierrellä usein, mieluiten päivittäin, jotta hävitettävien pesien määrä pysyy mahdollisimman pienenä eikä munimista ehdi tapahtua.

Koska toimenpiteiden tulee ajoittua pesinnän alkuun, lupa rajoitetaan enintään kymmenen munapesän hävittämiseen. Hakemuksessa pesien määräksi on arvioitu kahdeksan, ja näissä pesissä on jo munia, mutta uusien munapesien syntyminen ihmisille vaaraa aiheuttavissa kohdissa pitäisi pystyä ennaltaehkäisemään aktiivisilla toimilla. Kalalokit munivat yhden munan keskimäärin kahden vuorokauden välein, vaihteluvälin ollessa 1–3 päivää. Tämän perusteella kattokierroksilla ja aktiivisella karkottamisella voidaan välttää tarve hävittää useampi munapesä. Kattoalueella tehtävien kierroksien tiheyttä tulee tarkastella päätöksen valossa uudelleen, vaikka tästä aiheutuisi lisäkustannuksia. Lisäksi karkottimiin ja pesimäesteisiin tulee ehtojen mukaisesti panostaa. Erityisesti poistettujen pesien ja pesäaihioiden paikalle voidaan asentaa pelotteita, jotka estävät kalalokin välittömän palaamisen ja munimisen pesän poistosta huolimatta. Aktiivisella ennakoivalla karkottamisella on mahdollisuus vaikuttaa siihen, että linnut eivät hakeudu yhtä aktiivisesti paikalle pesimään seuraavana pesimäkautena.

Luvan mukainen pesinnän estäminen ei heikennä kalalokin suotuisaa suojelutasoa, sillä lajin kanta alueella on elinvoimainen. Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalalokkipopulaation pesimämenestykseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kalalokkien pesintä on tällä hetkellä käynnissä ja luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Aloittamalla pesinnän ennaltaehkäisy ja hävittämällä turvallisuusriskin aiheuttavat pesät mahdollisimman aikaisessa vaiheessa lisätään todennäköisyyttä sille, että kalalokit aloittavat uuden pesinnän muualla. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja pesivien lintujen aiheuttaman terveys- ja turvallisuusriskin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut yksikönpäällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi

Lahti kirjaamo@lahti.fi

SLL Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Hämeen piiri ry. etela-hame@sll.fi

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. (PHLY) phly@phly.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/3147/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/3147/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 17.05.2024 13:52

Ratkaisija Mattila Olli 17.05.2024 14:00

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.